

๗๑๗๒๙. 148

ความต้องการของเกษตรกรในการรับบริการทางวิชาการเกษตร
จากวิทยาลัยเกษตรกรรมบุรีรัมย์

นางสาว พรวิไล ลือศิริเจริญพงศ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยาลัยเกษตรกรรมมหาวิทาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาสารัตถศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-861-9

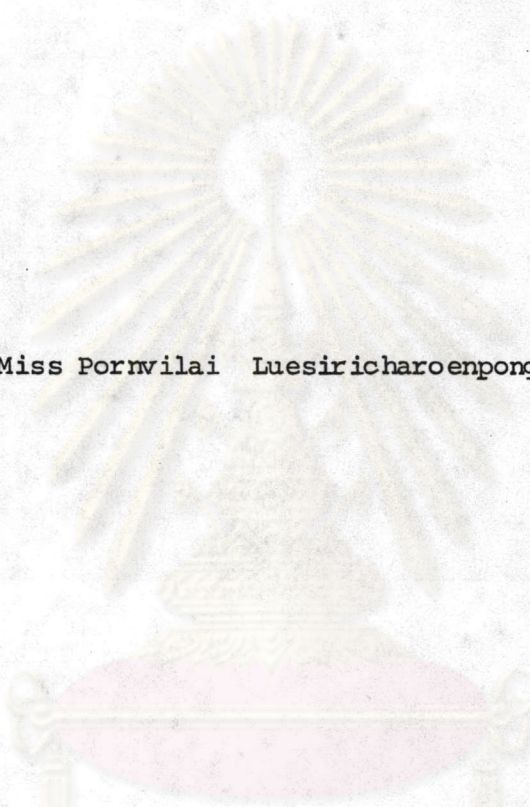
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014288

110292585

FARMERS' NEEDS FOR ACADEMIC SERVICES IN AGRICULTURE

PROVIDED BY BURIRAM AGRICULTURAL COLLEGE

Miss Pornvilai Luesiricharoenpong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Foundation of Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-567-861-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความต้องการของเกษตรกรในการรับบริการทางวิชาการเกษตร จาก
วิทยาลัยเกษตรกรรมบุรีรัมย์

ชื่อนิสิต นางสาว พรวิไล ลือศิริเจริญพงศ์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตนา ตุณงสวัสดิ์

ภาควิชา สารัตถศึกษา

ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการรับบริการทางวิชาการเกษตรด้านการผลิตทางการเกษตร การจัดการไร่นา และคหกรรมศาสตร์ของเกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาก้าวหน้า ปานกลาง และล้าหลัง กลุ่มตัวอย่างเป็นเกษตรกรในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 321 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าเอฟ (F-Test) และทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีแบบเชฟเฟ (Scheffé-Test)

ข้อค้นพบ

1. เกษตรกรมีความต้องการรับบริการทางวิชาการเกษตรด้านการผลิตทางการเกษตร เกี่ยวกับหลักการเกษตรทั่วไปในระดับมาก สำหรับความต้องการรับบริการวิชาการเกษตรด้านการผลิตพืช และการผลิตสัตว์ เกษตรกรมีความต้องการในระดับปานกลาง
2. เกษตรกรมีความต้องการรับบริการทางวิชาการเกษตรด้านการจัดการไร่นา และด้านคหกรรมศาสตร์ในระดับมาก
3. เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาปานกลางและล้าหลัง มีความต้องการรับบริการทางวิชาการเกษตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในด้านหลักการเกษตรทั่วไป การผลิตพืชและการจัดการไร่นา
4. เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาปานกลางและก้าวหน้า มีความต้องการรับบริการทางวิชาการเกษตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในด้านคหกรรมศาสตร์

๑

Thesis Title Farmers' Needs for Academic Services in Agriculture
 Provided by Buriram Agricultural College

Name Miss Pornvilai Luesiricharoenpong

Thesis Advisor Assistant Professor Ratana Tungsavadi

Department Foundations of Education

Academic Year 1986

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the needs for academic services in agricultural production, farm management and home economics of farmers who live in developed, developing and underdeveloped villages. The sample consisted of 321 farmers who live in Buriram province. The questionnaires constructed by the researcher were used as the research instrument for data collection. The data were analysed by using mean, standard deviation, F-Test and Scheffé-Test.

Findings

1. Farmers' needs for academic services in general principles of agricultural production were at the high level. For plant production and animal production were at the moderate level.
2. Farmers' needs for academic services in farm management and home economics were at the high level.
3. There were significant differences between the needs of the farmers who live in developing villages and those who live in underdeveloped villages concerning general principles agricultural production, plant production and farm management at the .05 level.

4. There were significant differences between the needs of the farmers who live in developing villages and those who live in developed villages in home economics at the .05 level.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตนา ดุงคสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุง วิทยานิพนธ์เป็นอย่างดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอ กราบขอพระคุณเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขและ ปรับปรุงแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งเจ้าหน้าที่การเกษตรผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้กรุณาให้ทุนอุดหนุน เพื่อให้การวิจัยดำเนินไป ด้วยความสำเร็จได้

ในท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหารและคณาจารย์วิทยาลัยเกษตรกรรมบุรีรัมย์ ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้ และทั้งขอขอบคุณ คุณมนัส กัตัญญ และคุณศักดิ์ ขอดเดชะ ที่ได้กรุณาช่วยจัดพิมพ์จนสำเร็จสมบูรณ์ รวมทั้งขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้อกำลังใจ และความช่วยเหลือ เป็นอย่างดียิ่ง

สำหรับความดีทั้งปวงอันอาจเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขออุทิศให้แก่บิดา มารดา ที่ได้ให้ความอุปการะเป็นกำลังใจมาจนได้ศึกษาในระดับนี้.

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
พรวิไล ลือศิริเจริญพงศ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
รายการตารางประกอบ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
การจัดการศึกษา เกษตรในประเทศไทย.....	13
งานบริการทางวิชาการของสถานศึกษา.....	23
ความสำคัญและเกณฑ์การจัดระดับการพัฒนาของหมู่บ้าน.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
กลุ่มตัวอย่างประชากร.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	134
สรุปผลการวิจัย.....	135
อภิปรายผลการวิจัย.....	144
ข้อเสนอแนะ.....	165
บรรณานุกรม.....	167
ภาคผนวก ก.....	175
ภาคผนวก ข.....	177
ภาคผนวก ค.....	190
ประวัติผู้วิจัย.....	200

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนหมู่บ้านและจำนวนหัวหน้าครอบครัวที่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ใน จังหวัดบุรีรัมย์จำแนกตามระดับการพัฒนา.....	48
2 จำนวนหมู่บ้านและจำนวนหัวหน้าครอบครัวที่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรมที่เป็น กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการพัฒนา.....	50
3 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับมาจำแนกตามระดับการพัฒนาของหมู่บ้าน.....	51
4 สถานภาพทางด้าน เพศและอายุของ เกษตรกรจำแนกตามระดับการพัฒนาของ หมู่บ้าน.....	55
5 สถานภาพทางด้านจำนวนบุคคลที่ต้อง เลี้ยงดูและที่ช่วยทำการ เกษตรของ เกษตรกร จำแนกตามระดับการพัฒนาของหมู่บ้าน.....	56
6 สถานภาพทางด้านระดับการศึกษาและการอ่าน เขียนหนังสือของ เกษตรกรจำแนก ตามระดับการพัฒนาของหมู่บ้าน.....	58
7 สถานภาพทางการประกอบอาชีพของ เกษตรกรจำแนกตามระดับการพัฒนา ของหมู่บ้าน.....	60
8 สถานภาพทางการถือครองที่ดินและจำนวนที่ดินที่ใช้ในการทำการ เกษตร ของ เกษตรกรจำแนกตามระดับการพัฒนาของหมู่บ้าน.....	62
9 สถานภาพทางการ เลี้ยงสัตว์ของ เกษตรกรจำแนกตามระดับการพัฒนา ของหมู่บ้าน.....	64
10 สถานภาพทางการปลูกพืชของ เกษตรกรจำแนกตามระดับการพัฒนาของ หมู่บ้าน.....	66
11 สถานภาพทางการใช้เครื่องทุ่นแรงช่วยในการทำการ เกษตรและชนิดของ เครื่องทุ่นแรงที่ เกษตรกรใช้ จำแนกตามระดับการพัฒนาของหมู่บ้าน.....	67
12 สถานภาพทางการ เป็นสมาชิกกลุ่มของ เกษตรกรจำแนกตามระดับการพัฒนา ของหมู่บ้าน.....	68

ตารางที่

หน้า

13	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านการ เกษตรทั่วไปของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาก้าวหน้า.....	69
14	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านการผลิตพืชของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาก้าวหน้า.....	71
15	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านการผลิตสัตว์ของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาก้าวหน้า.....	75
16	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านการจัดการไร่นาของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาก้าวหน้า.....	78
17	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านคหกรรมศาสตร์ของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาก้าวหน้า.....	80
18	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านการ เกษตรทั่วไปของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาปานกลาง.....	82
19	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านการผลิตพืชของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาปานกลาง.....	84
20	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านการผลิตสัตว์ของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาปานกลาง.....	88

ตารางที่

หน้า

21	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านการจัดการไร่นาของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาปานกลาง.....	91
22	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านคหกรรมศาสตร์ของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาปานกลาง.....	93
23	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านการเกษตรทั่วไปของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาแล้ว.....	94
24	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านการผลิตพืชของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาแล้ว.....	96
25	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านการผลิตสัตว์ของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาแล้ว.....	100
26	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านการจัดการไร่นาของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาแล้ว.....	103
27	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านคหกรรมศาสตร์ของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาแล้ว.....	105
28	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านการเกษตรทั่วไปของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาทุกระดับในจังหวัดบุรีรัมย์.....	107

ตารางที่	หน้า	
29	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านการผลิตพืชของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาทุกระดับในจังหวัดบุรีรัมย์.....	109
30	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านการผลิตสัตว์ของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาทุกระดับในจังหวัดบุรีรัมย์.....	113
31	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านการจัดการไร่นาของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาทุกระดับ ในจังหวัดบุรีรัมย์.....	116
32	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านคหกรรมศาสตร์ของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาทุกระดับ ในจังหวัดบุรีรัมย์.....	118
33	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ของคะแนนความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านต่าง ๆ ระหว่าง เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาก้าวหน้าปานกลาง และล่าช้า.....	120
34	ค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนนความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านการ เกษตรทั่วไปของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาต่างกัน.....	121
35	ค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนนความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านการผลิตพืชของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาต่างกัน.....	122
36	ค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนนความต้องการรับบริการทางวิชาการ เกษตรด้านการจัดการไร่นาของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาแตกต่างกัน.....	123

ตารางที่

หน้า

37	ค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนนความต้องการรับบริการทางวิชาการเกษตร ด้านคหกรรมศาสตร์ของเกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาต่างกัน . . .	124
38	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ของคะแนนความต้องการรับบริการทางวิชาการเกษตรเกี่ยวกับ การผลิตพืชเฉพาะด้านระหว่างเกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาต่างกัน	125
39	ค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนนความต้องการรับบริการทางวิชาการเกษตร เกี่ยวกับการผลิตพืชด้านพันธุ์และแหล่งพันธุ์ของเกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับ การพัฒนาต่างกัน	126
40	ค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนนความต้องการรับบริการทางวิชาการเกษตร เกี่ยวกับการผลิตพืชด้านการเตรียมดินของเกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับ การพัฒนาต่างกัน	127
41	ค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนนความต้องการรับบริการทางวิชาการเกษตร เกี่ยวกับการผลิตพืชด้านการดูแลบำรุงรักษาของเกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มี ระดับการพัฒนาต่างกัน	128
42	ค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนนความต้องการรับบริการทางวิชาการเกษตร เกี่ยวกับการผลิตพืชด้านศัตรูพืชและการป้องกันกำจัดของเกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้าน ที่มีระดับการพัฒนาต่างกัน	129
43	ค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนนความต้องการรับบริการทางวิชาการเกษตร เกี่ยวกับการผลิตพืชด้านการเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวของ เกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาต่างกัน	130
44	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ของคะแนนความต้องการรับบริการทางวิชาการเกษตรเกี่ยวกับ การผลิตสัตว์เฉพาะด้านระหว่างเกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาต่างกัน	131
45	ค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนนความต้องการรับบริการทางวิชาการเกษตร เกี่ยวกับการผลิตสัตว์ด้านวิธิตอนสัตว์ของเกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการ พัฒนาต่างกัน	132